

პოლისემია როგორც ლექსიკოგრაფიული პრობლემა და მისი ხედვის
განსხვავებული პერსპექტივები ტრადიციულ და კოგნიტურ
ლინგვისტიკაში

(ინგლისურ ენაში სხეულის ნაწილებთან დაკავშირებულ პოლისემიური
სიტყვების ანალიზის საფუძველზე)

მარიეტა ფირცხელიანი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე ანგლისტიკაში ფილოლოგიის
მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად*

ანგლისტიკა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ნინო თევდორაძე
ფილოლოგიის დოქტორი,
ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თბილისი, 2024

*„როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად
მარიეტა, ფირცხელიანი, 21.06.2024“*

სარჩევი

აბსტრაქტი.....	iii
Abstract.....	iv
შესავალი.....	1
თავი I. პოლისემია როგორც ტრადიციული ენათმეცნიერების შესწავლის ობიექტი	
1.1. პოლისემიის შესწავლის მოკლე ისტორია.....	5
1.2 პოლისემია როგორც ლინგვისტური ფენომენი და მისი შესწავლის ტრადიციული მეთოდები.....	8
1.3. მონოსემია, პოლისემია და ომონიმია. ლექსიკური ბუნდოვანების გადაჭრის გზები.....	14
1.4. პოლისემია როგორც ლექსიკოგრაფიული პრობლემა.....	21
თავი II. პოლისემია როგორც კოგნიტური ლინგვისტიკის შესწავლის ობიექტი	
2.1.კოგნიტური ლინგვისტიკა წარმოშობის კონტექსტი და მისი ძირითადი პრინციპები.....	26
2.2 კოგნიტური სემანტიკა და სიტყვის მნიშვნელობის ახალი, ე.წ. ენციკლოპედიურ ცოდნაზე დაფუძნებული ხედვა.....	34
2.3. პოლისემიის შესწავლა კოგნიტურ სემანტიკაში.....	40
2.4. სხეულის ნაწილებთან დაკავშირებულ პოლისემიურ სიტყვათა რეპრეზენტაცია ადამიანურ ცნობიერებაში: კოგნიტური ანალიზი.....	47
დასკვნა.....	58
ბიბლიოგრაფია.....	62

აბსტრაქტი

წინამდებარე ნაშრომი მიზნად ისახავს პოლისემიის როგორც ლექსიკოგრაფიული პრობლემის შესწავლას და ამ პრობლემის შესაძლო გადაჭრის მცდელობას. მასში გათვალისწინებული და გაანალიზებული იქნება, ერთი მხრივ, ტრადიციულ სტრუქტურალისტურ ლინგვისტიკაში არსებული მიღწევები და გამოწვევები, რაც უკავშირდება პოლისემიასთან დაკავშირებულ პრობლემებს, კონკრეტულად კი მისი და ომონიმის გამიჯვნის პრობლემას, ხოლო მეორე მხრივ, განხილული და განსაზღვრული იქნება, თუ რა როლის შესრულება შეუძლია კოგნიტურ ლინგვისტიკას, კონკრეტულად კი კოგნიტურ სემანტიკას, ამ პრობლემის გადასაჭრელად. მსჯელობის საილუსტრაციოდ გამოვიყენებთ სხეულის ნაწილებზე არსებულ პოლისემანტიკურ სიტყვებს.

საკვანძო სიტყვები: პოლისემია, კოგნიტური ლინგვისტიკა, კოგნიტური სემანტიკა, სხეულის ნაწილების აღმნიშვნელი პოლისემანტიკური სიტყვები

Abstract

This paper aims to study polysemy as a lexicographic problem and endeavors to resolve this issue. On the one hand, it considers some major achievements of traditional structural linguistics concerning the problem in question, notably the challenge related with the problem of distinguishing between polysemy and homonymy. On the other hand, it attempts to discuss and determine the role of cognitive linguistics, in particular, cognitive semantics, in solving this problem. To illustrate the reasoning, polysemous terms related to body parts will be employed.

Key words: Polysemy, cognitive linguistics, cognitive semantics, polysemantic parts of the body